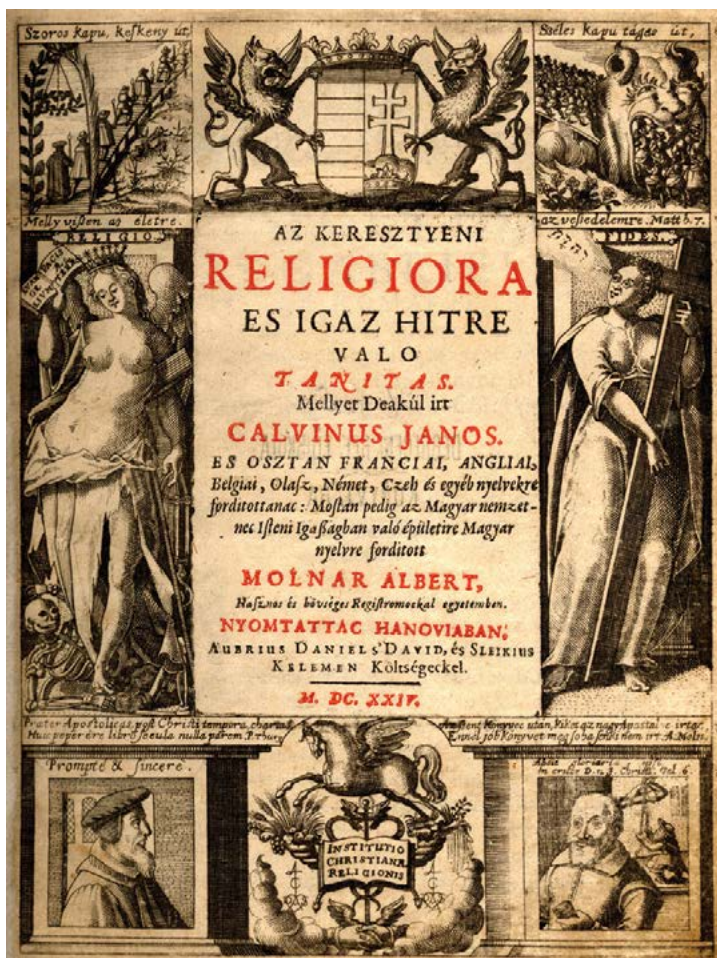

Szivárvány

A DEBRECEN-NAGYERDEI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA

2024/10

400 éves Kálvin Institutiójának magyar fordítása

„Szivárványívemet helyezem a felhőkre, az lesz a jele a szövetségnek, melyet én a világgal kötök.” 1Móz 9,13

Négyszázötven éve született Szenci Molnár Albert

Szenci Molnár Albert (1574-1634) református prédikátor, a 16–17. század fordulójának egyik legjelentősebb humanista tudósa, teológusa, írója születésének évfordulóját ünnepeljük idén. Az 1580-as évek második felében Göncön tanult, a bibliafordító Károlyi Gáspár mellett, majd közel két évig a Debreceni Református Kollégiumban. Nem sokkal ezután hosszú külföldi peregrinációra indult. Elsősorban német egyetemeket látogatott (Wittenberg, Drezda, Heidelberg, Strassburg), de végigjárta Svájcot és Itáliát is. 1596-ban Genfben még találkozott az idős Théodore de Bèze-zel (1519–1605), az akadémia rektorával, Kálvin tanítványával, utódjával, a zsoltárfordító teológussal. Az ifjú magyar utazó számára ez a személyes élmény is hozzájárult ahhoz, hogy magyar nyelvre fordítsa a genfi zsoltárokat.

Szenci Molnár hatása éppen a *Psalterium Ungaricum* miatt megkerülhetetlen. Máiig az általa készített és először 1607-ben Hanauban kiadott fordításban énekeljük a zsoltárokat a Kárpát-medencében és másutt a világon, ahol református közösségekben magyarul szól Isten igéje. A zsoltárkönyv, a lelki-kegyességi vonatkozásokon túl, irodalmi szempontból is megkerülhetetlen: voltaképpen ez a legtöbb alkalommal megjelentetett magyar nyelvű verseskönyv, és biblikus nyelvezete hozzájárult a 17–18. századi protestáns (és részben a katolikus) énekköltészet formálásához, a 19–20. században pedig jelentős hatással volt Kölcsey, Petőfi, Arany, Tompa, Ady, Móricz, József Attila és számos más költő és író gondolkodására, életművére. Szenci Molnár életének mintegy felét külföldön, főleg a Német-római Birodalom

protestáns fejedelemségében töltötte. Az ottani teológiai és irodalmi hatások jelentős mértékben járultak hozzá, hogy szinte egyszemélyben valósíthassa meg a magyarországi református kegyesség, egyházszervezet és műveltség megújítását, frissítését az „ecclesia semper reformanda” szellemében.

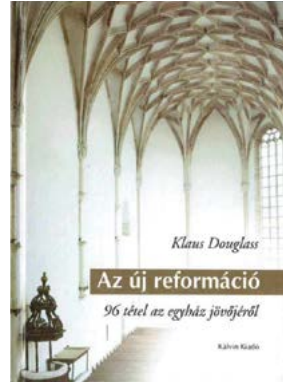
Szenci Molnár magyar grammatikát írt, valamint latin–magyar, magyar–latin szótárt jelentetett meg

(1604), e munkákkal is hozzájárulva anyanyelvünk tudományos leírásához, illetve ahhoz, hogy Isten Igéje minél pontosabban szólalhasson meg magyarul. Éppen ezért készítette el és adta ki a Károlyi-féle bibliafordítás szövegét javítva, megjobbitva két alkalommal is, 1608-ban és 1612-ben, a németországi Hanau, illetve Oppenheim városainak neves könyvkiadóinál. Ezeket az edíciókat németországi református mintára további alapvető művekkel bővítette: a genfi zsoltárkönyv kottás kiadásával, a kis katekizmus, a Heidelbergi Káté teljes magyar szövegével és a pfalzi gyülekezeti rendtartás (ágen-da) magyar fordításával. Ekképpen valóságos kézikönyvet állított össze a biblikus református kegyesség gyakorlásához.

Az általa szerkesztett magyar nyelvű imádságoskönyv, morálfilozófiai traktátusok és prédikációk fordítása mellett még fontosabb, hogy magyarította Kálvin főművét, az *Institutiót*, amely idén éppen négyszáz évvel ezelőtt, 1624-ben jelent meg, hogy azok a református hívek is olvashassák, akik nem tudnak latinul.

Fazakas Gergely

Klaus Douglass: Az új reformáció

33. Az egyházban – ellentétben önértelmezésével – majdnem minden ösvényen lelkipásztorok loholnak.
34. Egyházunk lelkipásztor-központúsága súlyos teher mind lelkipásztorainknak, mind a gyülekezeteknek.
35. Az egyházban és a gyülekezetben betöltött központi szerepüket a lelkipásztoroknak arra kell használniuk, hogy ezt a központi szerepüket megszüntessék.
36. Az újszövetségi gyülekezeteket nem lelkipásztorok, hanem munkacsoportok vezették.
37. A lelkipásztoroknak el kell dönteniük, hogy mindenkiért, vagy az egészért akarnak-e tevékenykedni.
38. A jövő formulája így hangzik: „Lelkipásztor a munkatársakért, munkatársak a gyülekezetért.”
39. A jó lelkipásztor elismeri gyülekezete nagykorúságát.
40. Gyülekezeteink megújulása nagymértékben lelkipásztoraink lelki megújulásán múlik.

Gyermekek piknikeznek templomunk udvarán

Ifis évnyitó

Nagy erdő, kis lányom

– Gondolatok a Teremtés Hetéhez

Környezetszennyezés és környezetvédelem, klímakatasztrófa és klímaszorongás, ökológiai válság és ökotudatosság. Ezek a szavak valamilyen formában csaknem minden nap szembe jönnek velünk. A klímaváltozás elleni küzdelem, a környezetünkben kialakult károk enyhítése mára állandósult témává, mindennapi feladattá, civil mozgalommá, politikai programmá vált. A keresztyén ember sem kerülheti meg, hogy saját szempontjai szerint foglalkozzon a kérdéssel, hiszen a világ, amelyben élünk, annak az Istennek a teremtő munkája, akit mi szeretve imádunk, és akitől kimondott feladatként kaptuk, hogy műveljük és őrizzük ajándékkul kapott környezetünket (1Móz 2,15).

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa rendelkezik egy teremtésvédelmi munkacsoporttal, melynek kiemelt programja minden évben a Teremtés Ünnepe vagy Teremtés Hete. 2009 óta a szeptember utolsó és október első vasárnapja közötti időszakban Magyarországon is egyre több keresztyén gyülekezet és intézmény szervezi meg ezt a tematikus hetet, hogy kifejezésre jusson a hívő ember Teremtő iránti hálája, a teremtett világ tudatos megőrzésének és felelős védelmének fontossága. Ezen a kijelölt héten a keresztyén gyülekezetek esti beszélgetéseket,

imaalkalmakat, akciókat szerveznek, mellyel felhívják tagjaik figyelmét a teremtés védelmének feladatára. Gyakran szabadtéren, természetközelségben tartják az istentiszteletet vagy a kiscsoportos alkalmakat, kirándulást szerveznek, szemetet gyűjtenek, kertészkednek vagy előadásokat hallgatnak.

A történelmi egyházak külön-külön munkacsoportokat is működtetnek, melyek részben önállóan, saját egyházi hatáskörben, részben pedig egymással együttműködve dolgoznak azon, hogy a magukat keresztyénnek vallók felismerjék felelőségüket a teremtett világért, és gyakorlatban is igyekezzenek annak megőrzésén. Ilyen a katolikus Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület, az evangélikus Ararát Teremtésvédelmi Munkacsoport és a református Ökogyülekezeti Tanács.

Ettől az évtől a nagyerdei gyülekezetben is szeretnénk ezt a hetet, a Teremtés Hetét rendszeresen megünnepelni. Jó tudatosítani a magunk számára, hogy Debrecenben élő keresztyénekként, nagyvárosi gyülekezetként milyen feladataink vannak ezen a téren, és hogy megterésünk, Krisztushoz tartozásunk milyen értelmezési keretet ad az ökológiai válsághelyzet kezeléséhez. A Teremtés Hete évről-évre jó lehetőséget ad, hogy kiscsoportjainkban, vasárnapi istentiszteleteinken, egyéb programjainkon megvalljuk a Teremtő Istenbe vetett hitünket, és levonjuk a megfelelő következtetéseket keresztyén életvezetésünkre, gyülekezeti működésünkre nézve. „Mert a teremtett világ sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését.” (Róm 8,19)

Németh Áron

Családi délután

Gyülekezeti pár- és családterápia

Életünk kapcsolatokra teremtett egymással és az Úrral egyaránt. Izgalmas, hogy már a magzat és édesanyja között megindul a kommunikáció az érintés, simogatás nyelvén keresztül. A nagyon kicsi baba is keresi édesanyja tekintetét, és megnyugszik szülei hangja hallatán. Később a testvérekkel, kortársakkal való közös játék és cívódás, a nagyszülői történetek, az első óvoda és iskolai barátságok kísérik a gyerekek életét. Tizenéves korban már inkább a kortárs csoportok, a virtuális közösségek kapják a főszerepet. Ebben a korban tanulja meg a fiatal első párkapcsolataiban az érintések és a felelős döntések jelentőségét is. Reménység szerint később sikerül elköteleződni a házasság nagy közös kalandjában. Férfiként és feleségként, apaként és anyaként, majd pedig nagypapaként és nagymamaként jó újra átélni ugyanezeket a kapcsolatokat, csak más szerepekben. Nehézséget okozhat, hogy eltérő tapasztalatokkal, habitussal kerülünk kapcsolatba egymással, ráadásul még gyakran arra is rádöbbenünk, hogy sokszor saját magunk reakcióit sem értjük, nem hogy a másikat. Folyamatosan változunk, veszteségekkel küzdünk, és néha úgy érezzük, mintha egy hatalmas érzelmi labirintusban bolyongva keresnénk egymást, de bizony zsákutcába jutunk és falakba ütközünk.

Ilyenkor jön jól a segítség! Egy olyan szakember, aki segít megtalálni az utat egymáshoz, sőt önmagunkhoz. Valaki, aki előtt nem azt kell bizonygatni, hogy kinek van igaza, hanem abban segít, hogy hatékonyabban kommunikáljunk és jobb döntéseket hozunk együtt és egymásért. Odaáll mellénk, hogy támogasson, amikor nehéz időszakok, veszteségek érnek, és segít rálelni azokra az erőforrásokra, szépségekre az életben, amelyek segítenek megtenni egy-egy újabb lépést, amikor úgy érezzük, hogy feladnánk. Ha pedig még hívó ember is, akkor olyan irányba terelheti a tekintetünket és gondolatainkat, hogy kapcsolódni tudjunk az Úrhoz, rendezzük korábbi bukásaink következményeit a hit segítségével, vagy

olyan életfeladatokra leljünk, melyek túlmutatnak a jelen pillanaton.

Annak idején Nagyerdei Gyülekezet beosztott lelkészeként gyakran beszélgettem gyászókkal, nehézségekkel küzdőkkel, párkapcsolati krízisben lévőkkel, önmagukat kereső fiatalokkal. Ekkoriban döntöttem úgy, hogy elvégzem a Debreceni Egyetem mentálhigiénés szakirányát, hogy még jobb segítő lehessenek. Majd férjhez mentem, és három, időnként négy kisgyermeket nevelve mozaikcsaládban is megtapasztaltam az elmúlt tizenöt évben, hogy mit jelentenek a fentiek a hétköznapi kihívásai között a gyakorlatban. Három évvel ezelőtt, immár gimnáziumi vallásánarként vágtam bele a rendszerszemléletű család- és párterápiás képzésbe, hogy a gyülekezetben is segíthessek eligazodni az élet buktatói között azoknak, akik úgy érzik, jó lenne tanácsot kérni egy-egy élethelyzetben.

Szeretettel várom beszélgetésre azokat, akik szívesen végig gondolnák a párkapcsolati, családi nehézségeiket, elakadásaikat, esetleg életszakaszváltások okozta kihívásokkal küzdenek, vagy akik párjukkal szeretnék együtt készülni házasságra, gyermekvállalásra.

Berényiné Csinády Melinda

Első gyülekezeti táborom Felsőtárkányban

- Gyere el, mert nagyon jó lesz! Többször is voltam már, és nem hagynám ki egyszer sem.
- Jó, jó, elhiszem, de nem mondanád el, hogyan is képzeljem? – tettem fel a kérdést, amikor a fenti véleményeket hallottam.
- Majd megtudod, csak gyere el!

Szerettem volna „felkészülten” érkezni a táborba, ezért megnéztem a 2023-as összefoglaló videót, ami annyira magával ragadott, hogy lejátszottam a 2022-es montázst és egy korábbi is. Ha addig kétségeim lettek volna a részvételről, elmúltak.

Lajos bácsi „eligazítása” a busznál, az összehangoltság, az indulás minden körülménye nagyon jól szervezett és szeretettel teli eseményt vetített előre. Az érkezést követően kezdetét vette egy időutazás, mint a kollégiumi éveimben: társakkal osztozni a szobán, utazótáskából öltözni, a menzán a háromszög alakú tálcát csak egyféleképpen lehet elhelyezni...

Már az első áhítaton a hét témájáról, a staféta átadásról volt szó, mindez a Nagyerdei Zenekar kíséretében, igeszakasszal és imádsággal keretelve. Számomra rendkívül meghatározó élmény volt együtt énekelni, hallgatni az ígét, látni egyre több ismerős arcot a vasárnapi istentiszteletekről: mind a valahová való tartozás érzését nyújtotta, és ezen semmit nem változtatott a 32 fokok esti hőmérséklet, a szúnyogok és egyéb – városban nem tartózkodó – bogarak jelenléte sem.

Másnap reggel, ébredés után kilépni a gyönyörű fák közé, és így elfogyasztani a reggeli kávékat a kedves szobatársakkal, majd meghallani a tábori énekes ébresztőt, amit soha nem hallottam máshol, ez is lélekemelő élmény volt. Reggeli torna után felsétáltunk a kilátóhoz, ahol találkoztunk minket megelőző túrázóval – szarvasgombász kutyussal és gazdájával –, aki készségesen

megmutatta a zsákmányt: olyan reggeli programmá alakult, amiért hálát adok az Úristennek, hogy megtapasztalhattam.

A csoportban rendkívül meghitt, mély, tartalmas beszélgetések történtek. Külön szeretném megjegyezni azt a befogadó, szeretetteljes attitűdöt, amit felém tanúsítottak a „társaim”. Többször is megjegyeztem, hogy a „világi” életben nem nagyon lehet manapság ilyen közösséget találni. Köszönöm!

Délutánonként fakultatív programok voltak, ahol kicsik és nagyok is találhattak kedvükre való elfoglaltságokat. Focimeccs, medence, csillagvizsgáló, tudományos előadások, elsősegélynyújtás laikusoknak... a teljesség igénye nélkül. Ám nem volt semmi sem kötelező, mégis mindig mindenki jelen volt.

Esténként Teaház működött, zsíroskenyér és forró tea volt a menü (újra a kolis évek!), és kártyapartik, beszélgetések töltötték be a teret.

Az ifisek, a fiatalok, a gyermekek látványa, az ő örömeik, hogy itt lehetnek, hogy zenélhetnek, hogy énekelhetnek, hogy teát főzhetnek, hogy az étkezöben segíthetnek, hogy csak úgy szaladgálnak a fűben: ezt látni és megélni... Már csak ezért is hálás vagyok az Úristennek, hogy itt lehettem, és legfőképpen azért, hogy ezt az utat a gyermekemnek is megmutathattam.

Karászi Adrienn, 15. csoport

Reggeli torna a táborban

Már harmadik éve rendszeresen tornázunk a táborban reggelenként 6.30-tól 7.00-ig: egyfelől összeszokott törzsgárdatagokkal (éljenek a hűségesekek!), másfelől újakkal, akik belső indíttatásnak engedve, az ágy vonzását leküzdve csatlakoztak hozzánk (ami, valljuk be, nem is olyan könnyű dolog – ők is éljenek!).

Idén újdonságnak számított a brosztüre fűzött gyöngysor. Ahány órán részt vettél, annyi gyöngyöcskét kaphattál. Minden nap más-más színűt! Ezt a kitűződ közelében hordhattad egész héten. Mindenki láthatta, hogy nemcsak a lelkedet töltöd fel színültig az igei alkalmakon, hanem felelősen bánsz a testeddel is, amit Atyánk ránk bízott. Az acél is attól válik jó minőségűvé, ha azt megeddzük. És teher alatt nő a pálma is. A mi testünk pedig a Szentlélek temploma. Csak nem fogom hagyni, hogy az idő múlásával omladozóvá, rogyadozóvá váljon? Ami tőlem telik, azt megpróbálom megtenni.

Persze, mert az ajándékot a reklám helyének is szántam, úgy csüörtük-csavartuk a dolgokat, hogy hétfvégre jöjjön ki mindenkinek egy nagyon szép gyöngysor. Hátha így jövőre még többen csatlakoznak hozzánk. Várunk Téged is!

Kristófné Máthé Ildikó

Debrecen-Nagyerdei Református Egyházközség
4032 Debrecen, Bolyai u. 25. Telefon: (52) 410-811
Felelős kiadó: Németh Aron, lelkipásztor

Nyomda: Litográfia
Készült: 200 péld.
32. évfolyam 10. szám

www.refnagyerdo.hu

MEGÉRTETT JELENBŐL >>>> MEGÁLMODOTT JÖVŐ

Gyülekezeti hétvége >>> Cél: a hívő ember tanítása

2024. NOVEMBER 14-17. >>> 17:00

CSÜTÖRTÖK:

DANI ESZTER: "GYÜLEKEZETI MODELLEK A VÁROSBAN"

PÉNTEK:

MÓZES ÁRON: "GYÜLEKEZETÜNK ÉS A STRATÉGIA (2002-2024)"

SZOMBAT:

FÓRUM – "GYÜLEKEZETÜNK JÖVŐJE"

>>> HELYSZÍN: ÁTRIUM (DEBRECEN, BOLYAI U. 25.)

VASÁRNAP (8:30 ÉS 10:30)

ÚRVACSORÁS ISTENTISZTELET

WWW.REFNAGYERDO.HU

REFNAGYERDO@GMAIL.COM

(52) 410-811

